

Zhrnutie pre občanov

Návrh EÚ na riešenie problematiky cudzích invázných druhov

O ČO IDE?

Ak sa cudzie živočíchy alebo rastliny dostanú do nového prostredia, v ktorom sa bežne nevyskytujú, môžu spôsobiť značné škody. Náhodná alebo zámerná introdukcia cudzích druhov môže viesť k:

- veľkej strate **biodiverzity**, v niektorých prípadoch dokonca až k vyhynutiu pôvodných druhov. Tento problém sa osobitne týka území, ktoré sú súčasťou EÚ, ale ležia mimo Európy a predstavujú dôležité oblasti biodiverzity;
- prenosu **ochorení** na ľudí;
- hospodárskym škodám, napríklad **stratám na úrode a poškodeniu infraštruktúry**, odhadovaným na miliardy eur.

Problém neustále rastie. So zintenzívnením medzinárodného obchodu a cestovania sa dostávajú do Európy nové cudzie invázne druhy. Zmena klímy môže tento stav ešte zhoršiť.

ČO NAVRHUJE EÚ?

Nové opatrenia, ktoré majú zabrániť, aby sa nové cudzie invázne druhy dostali do EÚ, a efektívnejšie zvládať druhy, ktoré sa tu už udomácnili.

KTO BUDE MAŤ Z NÁVRHU PROSPECH A AKÝM SPÔSOBOM?

Verejné orgány – vynaložia menej prostriedkov na minimalizáciu, nápravu a kompenzáciu škôd spôsobených cudzími inváznymi druhmi

Malé a stredné podniky – vďaka návrhu sa očakávajú menšie škody na infraštruktúre a životnom prostredí pre farmárov, chovateľov zvierat, rybárov, lesné podniky, cestovný ruch a rekreáciu

Občania – získajú lepšiu ochranu pred zdravotnými hrozbami, škodami na majetku a životnom prostredí

PREČO BY SA MALI OPATRENIA PRIJAŤ NA ÚROVNI EÚ?

Jednotné pravidlá v celej EÚ sú dôležité, pretože:

- cudzie invázne druhy nepoznajú vnútroštátne hranice;
- platné vnútroštátne opatrenia nie sú efektívne kvôli prílišnej fragmentácii. Napr. jedna krajina prijme opatrenia týkajúce sa jedného osobitného druhu bez toho, aby tak urobila aj susedná krajina.

ČO PRESNE SA ZMENÍ?

- Bude sa uplatňovať úplný zákaz dovozu, predaja, chovu, používania a uvoľňovania najproblematickejších cudzích invázných druhov, tzv. prioritných druhov.
- Aby sa zákaz dodržiaval, krajiny EÚ budú musieť organizovať kontroly na hraniciach a zaviesť systém dohľadu, ktorý bude zisťovať prítomnosť zakázaných druhov. Budú sa musieť prijať opatrenia na odhaľovanie druhov, ktoré sa do Európy dostali náhodne.
- Ak krajiny EÚ zistia prítomnosť zakázaných druhov na svojom území, budú musieť podniknúť neodkladné kroky na zastavenie ich šírenia. Návrh počíta s účasťou všetkých zainteresovaných subjektov na oznamovaní prítomnosti zakázaných druhov príslušným orgánom v záujme zvýšenia účinnosti opatrení.
- V prípade rozšírených zakázaných druhov budú musieť členské štáty EÚ prijať opatrenia, aby ich dostali pod kontrolu.

KEDY NÁVRH PRAVDEPODOBNE NADOBUDNE ÚČINNOSŤ?

- Návrh by mal začať platiť v roku 2016.